

Operační program
Jan Amos Komenský

ESIF AS A CHANGE DRIVER

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

Spolufinancováno
Evropskou unií

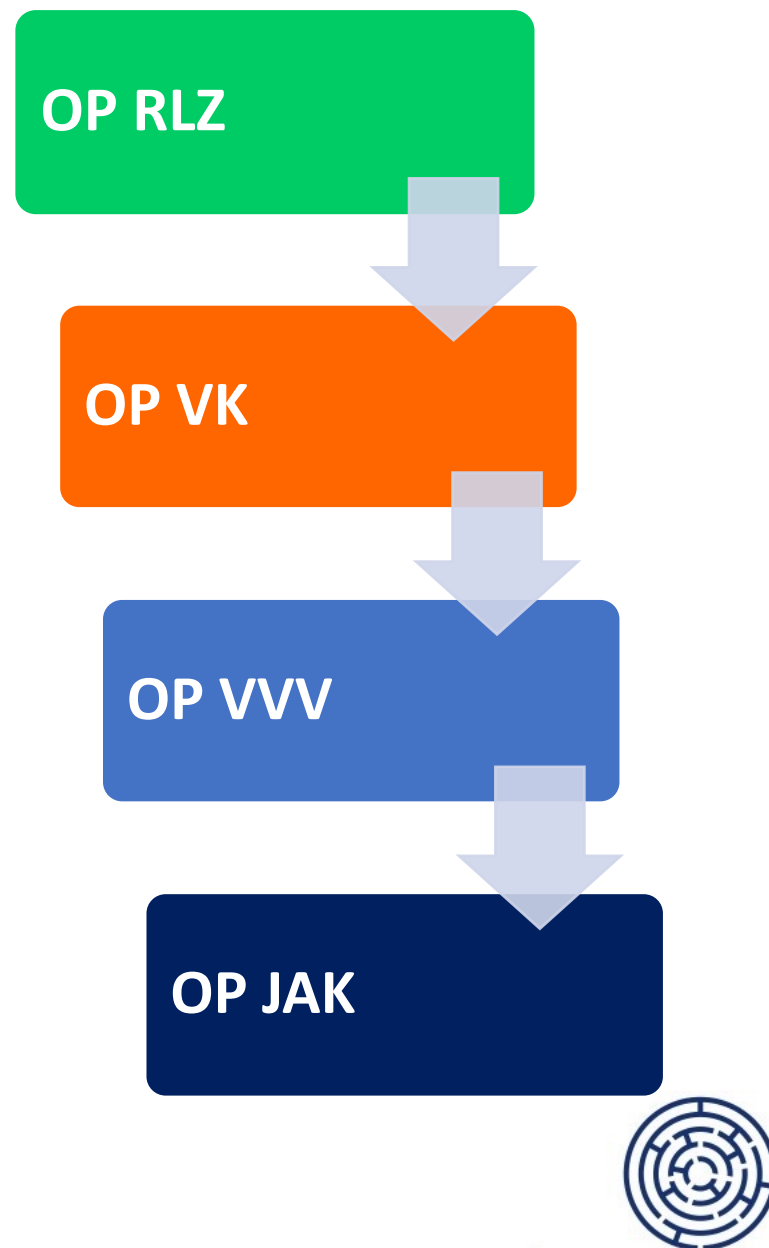
OPJAK.CZ
MSMT.CZ

CO JE TO IPs?

Individuální projekt systémový (IPs)

- Řeší komplexně a holisticky zásadní problematiku výzkumného a vzdělávacího ekosystému ČR,
- koncentruje a cílí podporu v kombinaci vysoké odbornosti, rozsahu a efektivity,
- do procesu přípravy a monitoringu je zapojen MV,
- při realizaci je kladen větší důraz na jejich řízení, monitoring a průběžné vyhodnocování.

Spolufinancováno
Evropskou unií

IPs CzechELib

- OP VVV, výzva č. 02_16_040
řízení VaVal na národní úrovni I
- Příjemce: Národní technická knihovna
- Realizace: 1. 1. 2017 – 31. 12. 2022
- **Systémová změna zajištění přístupu k informačním zdrojům VaVal, soulad s RIS3**
- Know-how + finanční prostředky ESIF = **vyšší efektivita při pořizování a správě EIZ**
- Díky ESIF nastartována změna, implementována, provoz dále ze státního rozpočtu
 - 2017-2022 provoz národního centra z IPs,
 - 2018-2020 přístup k EIZ se spoluúčastí institucí konsorcia CzechELib,
 - 2021-2022 financován pouze provoz národního centra, přístup k EIZ financován ze státního rozpočtu z projektu NCIP VaVal se zachováním spoluúčasti členských institucí.

Spolufinancováno
Evropskou unií

ZA KOLIK?

1,056 mld. Kč

- Celkové způsobilé výdaje po úpravách

1,034 mld. Kč

- Schválené vyúčtování

738 mil. Kč

- Výše prostředků poskytnutých ze strany EFRR

945 mil. Kč

- Použito na náklady za EIZ

25

- Schválených ŽoP

Spolufinancováno
Evropskou unií

CO ZA TO?

- Útvar pro centralizované zpřístupňování EIZ
- Zajištění smluvních vztahů Uživatel – CzechELib: zatím 128 členských institucí s uzavřenou smlouvou
- Zajištění smluvních vztahů Dodavatel – CzechELib: zatím 77 licenčních smluv s 21 poskytovateli EIZ
- Metodiky (např. Metodika pro výběr a pořizování EIZ, Metodika stanovení zálohových plateb členských institucí, Metodika čerpání podpory, Metodika rozšiřování konsorcií, Metodika vyhodnocování statistik využívání EIZ)
- Informační systém Electronic Resources Management System (ERMS) na správu EIZ dostupných každé členské instituci
- Informační systém CzechELib Usage Statistics (CELUS) k přístupu k statistikám využívání EIZ každé členské instituce

Spolufinancováno
Evropskou unií

Přehled elektronických informačních zdrojů (EIZ) pro široké spektrum vědních oborů, které byly pořízeny v rámci projektu CzechELib v letech 2018 až 2022

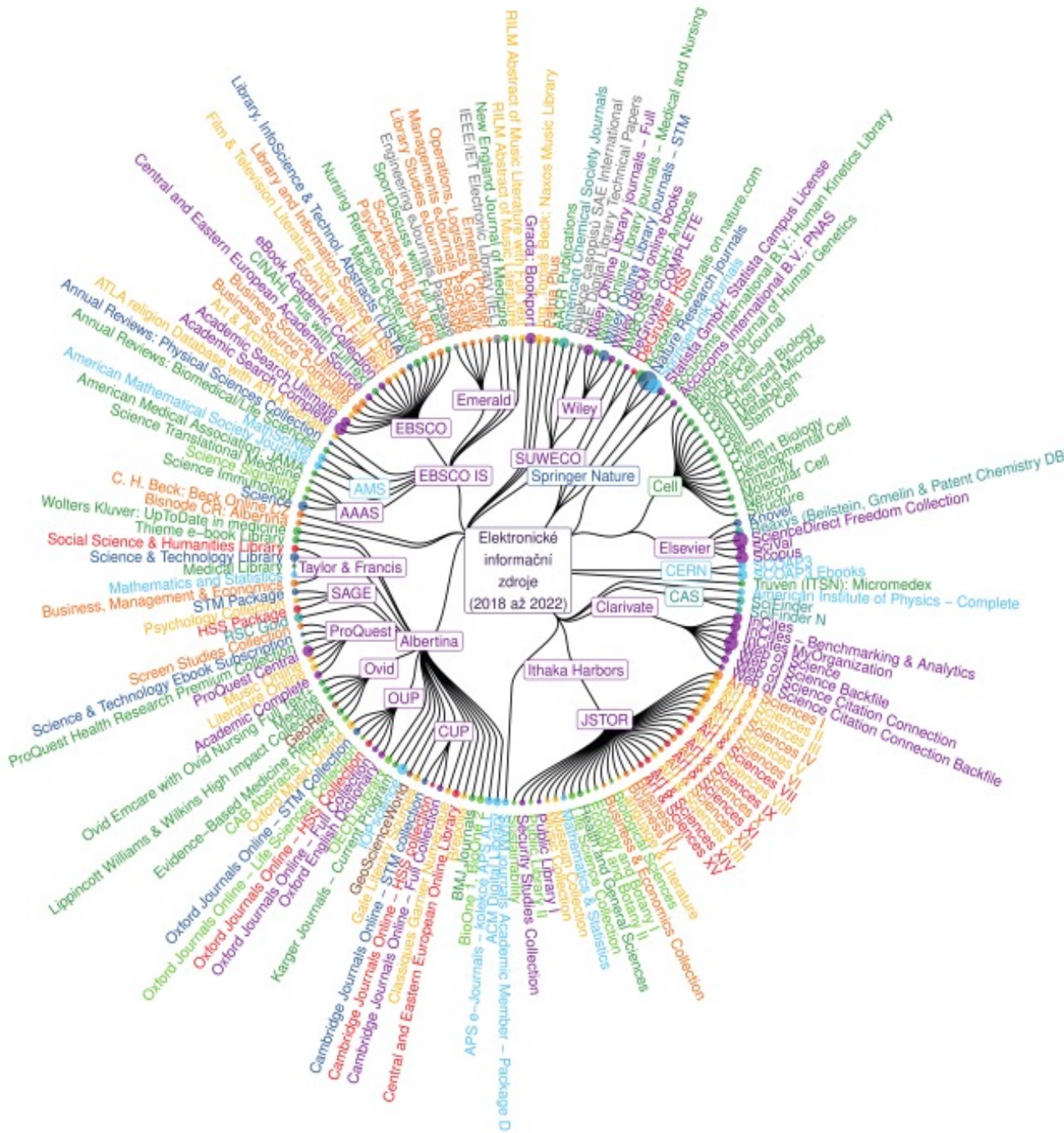
Dendrogram je rozčleněn podle dodavatelů a vydavatelů, jejichž názvy jsou uvedeny v rámečcích u příslušné větve. Velikost bodů je dána počtem členských institucí odebírajících konkrétní EIZ.

Vědní obor

- multidisciplinární
- STEM* multidisciplinární
- matematika, fyzika, informatika
- chemie
- biologie a medicína
- biologie a environmentální vědy
- vědy o Zemi
- SSH** multidisciplinární
- společenské vědy
- humanitní vědy
- technologie

* STEM – přírodní a technické vědy, matematika
 ** SSH – společenské a humanitní vědy

Graf byl vytvořen v R pomocí knihovny ggraph.
 Zdroj: CzechELib / Národní technická knihovna

Všechny výstupy splněny

Výsledky Závěrečné zprávy z evaluace - Ernst & Young:

- **zvýšení výkonnosti a efektivity VaVal** v ČR díky systémové změně způsobu zajištění a zpřístupnění EIŽ;
- došlo k **významné úspoře veřejných prostředků** (administrativa i síla vyjednávání);
- zvýšení transparentnosti vynaložených prostředků a zajištění dat o využívání EIŽ;
- větší centralizace původně roztržitého systému a zjednodušení komunikace se zahraničními vydavateli;
- sjednocení smluvních podmínek.

Neočekávané výstupy: finanční úspory v EIŽ; vybudování EIŽ komunity

Spolufinancováno
Evropskou unií

Co na to uživatelé?

Výsledky Závěrečné zprávy z evaluace - Ernst & Young – dotazníkové šetření:

- projekt naplnil očekávání stakeholderů i cíle,
- hlavní benefity z pohledu institucí: **finanční a časové úspory v pořizování EIZ.**
 - 91 % administrativní úspory
 - 54 % náklady na EIZ nižší
 - 95 % podařilo se snížit fragmentaci zajišťování EIZ
 - 80 % usnadnění řízení nákupů v jejich organizacích
 - 55 % institucí pořizuje více EIZ než před projektem

Spolufinancováno
Evropskou unií

OP JAN AMOS KOMENSKÝ

Spolufinancováno
Evropskou unií

CÍL OP JAK

Cílem OP JAK je podpora rozvoje **otevřené a vzdělané společnosti** založené na znalostech a dovednostech, rovných příležitostech a **rozvíjející potenciál** každého jednotlivce, která povede **k růstu konkurenceschopnosti České republiky a zlepšení** životních podmínek jejích obyvatel.

Spolufinancováno
Evropskou unií

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP JAK – STRUKTURA A ALOKACE

P1

Výzkum a vývoj

ERDF (cca 42,3 mld. Kč v CZV)

Cíl politiky 1: Konkurenceschopnější a inteligentnější Evropa díky podpoře inovativní a inteligentní ekonomické transformace a regionálního propojení IKT

P2

Vzdělávání

ERDF (cca 14,5 mld. Kč v CZV)

a ESF+ (VŠ cca 3,5 mld. Kč v CZV, RgŠ - cca 27,5 mld. Kč. v CZV)

Cíl politiky 4: Sociálnějším a inkluzivnějším Evropa díky provádění evropského pilíře sociálních práv

P3

a

P4

Technická pomoc

ERDF a ESF+

Spolufinancováno
Evropskou unií

VÝZVA IPS VAV

■ Cíl výzvy

- prostřednictvím systémových projektů podpořit:
 - rozvoj řízení a implementace Národní výzkumné a inovační strategie pro inteligentní specializaci ČR na národní úrovni (**IPs NRIS3**)
 - zřízení Národního centra informačních služeb (**IPs CARDS**)
 - zřízení koordinační a technologické základny pro implementaci iniciativy European Open Science Cloud v ČR (**IPs EOSC CZ**)

■ Alokace výzvy: 2 mld. Kč

- **Návaznost na CzechELib:** další (zásadní) zlepšení vyhledatelnosti, dostupnosti a sdílení informačních zdrojů různých typů pro potřeby VaVal - včetně **EIZ** a **výzkumných dat**

Spolufinancováno
Evropskou unií

IPs CARDS

- **Cíl projektu:** Vytvoření unifikovaného prostředí pro sdílení a efektivní správu informačních zdrojů a podílení se na vytvoření společného zázemí pro implementaci datově orientovaných součástí strategie EK „Open Science“ v ČR, především pilířích Open/FAIR Data a EOSC.
- **Očekávaný rozpočet projektu:** 1 469 177 tis. Kč / 59 mil. EUR (ve 100 %)
- **Návaznost na CzechElib:** propojení knihovnických systémů odborných knihoven (PNG)
→ zlepšení vyhledatelnosti, dostupnosti a sdílení různých informačních zdrojů –
kromě EIZ dále i **tištěné a digitalizované dokumenty a metadata výzkumných dat**

Spolufinancováno
Evropskou unií

IPs EOSC-CZ

- **Cíl projektu:** Vytvoření společného zázemí pro implementaci datově orientovaných součástí strategie EK „Open Science“ v ČR, a to především v rámci pilířů Open/FAIR Data a EOSC.
- **Očekávaný rozpočet projektu:** 449 815 tis. Kč / 18 mil. EUR (ve 100 %)
- **Návaznost na CzechELib:** rozšíření dosavadního „Open Science“ úsilí i o **výzkumná data** a jejich zpřístupňování v souladu s principy FAIR

Spolufinancováno
Evropskou unií

KOMPLEXNÍ PODPORA OPEN SCIENCE Z OP JAK

- **2022** – výzva IPs VaV I - IPs CARDS a EOSC-CZ, vyhlášena 27. 6. 2022
Předpokládaný start projektů: **1. 1. 2023**
- **2023** – výzva Open Science I - výzva pro společný projekt NRP
Předpokládaný start projektu: **Q3/2023**
- **2024** – výzva Open Science II - výzva pro tematické clustery
Předpokládaný start projektů: **nejdříve Q3/2024**
- **2025** – výzva Open Science III - Uptake/Upskilling - rozvoj lidských zdrojů v open science.
Předpokládaný start projektů: **nejdříve Q3/2025**

Spolufinancováno
Evropskou unií

ESIF AS A CHANGE DRIVER

- vysoce **nákladné a rizikové** projekty, na které by státní rozpočet nebyl připraven,
- **paradigmatické změny** jako součást 21. století (společné vzdělávání, aktualizace studijních programů na vysokých školách, velké výzkumné infrastruktury, Open Science ad.),
- většinou nastolovány na evropské úrovni nebo výzkumnými velmocemi,
- **synergie a komplementarity** finančních zdrojů (klíčové téma CZ PRES), postupné přebírání fungujících schémat do veřejných rozpočtů,
- ESIF alokace na orientovaný / aplikovatelný výzkum: jeho **podmínkou** je přístup do EIŽ a bude i publikování dat v režimu Open Science, tj. ESIF připravuje systém, prostředí, instituce, uživatele i další stakeholdery,
- přidaná hodnota ESIF = **nastartování systémových změn** vedoucích k paradigmatickým proměnám, K jejich implementaci a k výsledné úspoře financí i k posilování hodnot a etických principů.

INTELLECTUALS AS MOVERS AND SHAKERS

- společenská zodpovědnost vědců – veřejností vnímání jako morální authority,
- nejen kvůli veřejným prostředkům, nejen kvůli výsledkům jejich práce, ale kvůli jejich roli jako **hybatelů veřejného dění**,
- bez svobody, demokracie a lidských práv budou věda a výzkum jako univerzální lidské touhy po poznání a vědění fungovat pouze jako služka autoritářů (ruská barbarská agrese proti Ukrajině a reakce na ni),
- knihovníci jako strážci a svědci.

**Operační program
Jan Amos Komenský**

DĚKUJI ZA POZORNOST

Václav Velčovský, Ph.D.

náměstek pro řízení sekce mezinárodních vztahů, EU a ESIF

+420 778 743 888

vaclav.velcovsky@msmt.cz

Spolufinancováno
Evropskou unií

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OPJAK.CZ
MSMT.CZ

